

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5PP/52/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120011207
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4120011207.1

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v konaní pred samosudkyňou Mgr. Alexandrou Osadskou, o návrhu odsúdenej U. Š., na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Nitra dňa 26.11.2020 takto

rozhodol:

Podľa § 66 odsek 1 písmeno b) Trestného zákona sa návrh odsúdenej U. Š., narodenej XX.XX.XXXX B. O. O., trvale O. V., Z. XX/XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, vo výmere 3 (tri) roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/19/2014 zo dňa 12.02.2014, právoplatným dňa 21.02.2014, v spojení s uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/19/2014 zo dňa 19.04.2017, právoplatný v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4Tos/67/2017 dňa 07.06.2017 o neosvedčení v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia, pre zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1 Trestného zákona,

z a m i e t a .

odôvodnenie:

Dňa 30.09.2020 bol tunajšiemu súdu doručený návrh odsúdenej U. Š. (ďalej iba „odsúdená“) na jej podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere tri roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý jej bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/19/2014 zo dňa 12.02.2014, právoplatným dňa 21.02.2014, v spojení s uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 1T/19/2014 zo dňa 19.04.2017, právoplatný v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4Tos/67/2017 dňa 07.06.2017 o neosvedčení v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia, pre zločin lúpeže podľa § 188 odsek 1 Trestného zákona, nakoľko jej druh B. Q., s ktorým pred nástupom do výkonu trestu žila v spoločnej domácnosti, a s ktorým má päť detí, je vo vážnom zdravotnom stave a ona sama túto situáciu veľmi zle znáša, chcela by sa starať o svojho druhu aj deti. Odsúdená v návrhu uviedla, že daný trest ako aj odlúčenie od rodiny sú pre ňu dostatočným ponaučením, chce viesť riadny život, zaradiť sa do spoločnosti, preto žiadala, aby súd vyhovel jej návrhu.

Súd na verejnom zasadnutí konanom dňa 26.11.2020 vykonal dokazovanie za splnenia zákonných podmienok, prečítaním a oboznámením na vec sa vzťahujúcich listinných dôkazov a vykonal výsluch odsúdenej.

Z hodnotiacej správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová (ďalej len „ÚVTOS Nitra - Chrenová“) zo dňa 06.10.2020 vyplynulo, že odsúdená bola dňa 26.06.2018 dodaná do ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica, odkiaľ bola následne dňa 31.07.2018 premiestnená do ÚVTOS Levoča. Adaptácia odsúdenej spočiatku prebiehala bez výrazných problémov, pri menších nedostatkoch v dodržiavaní ústavného poriadku a časového režimu dňa, pričom pri dodržiavaní hygieny bola potrebná

kontrola. U odsúdenej sa začali objavovať ťažkosti s vnímaním reality, jej odolnosť voči záťaži bola nízka, aj menšia záťaž na ňu pôsobila rušivo a narušala jej kohéziu osobnosti. Vzhľadom na opakujúce sa previnenia voči jednotlivým ustanoveniam zákona o výkone trestu, verbálne agresívnemu a neprimeranému správaniu sa voči príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže bola odsúdená dňa 19.06.2019 preradená do oddielu so štandardným zaobchádzaním. Odsúdená ako osoba s intelektovými a osobnostnými deficitmi nevládala zvládnuť záťažové situácie, dostávala sa do konfliktných situácií, ktoré sama iniciovala. Odsúdená bola len veľmi krátko pracovne zaradená na pracovisku CIMA Slovakia, v dôsledku rozpadnutých pracovných návykov si nedokázala osvojiť technologický postup práce. S rodinou udržiavala pravidelný kontakt všetkými dostupnými formami. Nakoľko sa ani intenzívnym individuálnym pôsobením personálu nepodarilo docieľiť zlepšenie správania a korekciu negatívnych prejavov, bola na prehĺbenie účelu výkonu trestu dňa 10.06.2020 zaradená do oddielu so špecializovaným zaobchádzaním. Dňa 16.06.2020 bola k ďalšiemu trestu premiestnená do ÚVTOS Nitra - Chrenová. Zásady osobnej a kolektívnej hygieny sa snažila dodržiavať. V jej správaní a vystupovaní bol zaznamenaný jeden negatívny poznatok, kedy sa dostala do fyzického konfliktu s inou odsúdenou. Po usmernení a kontrole zo strany pedagóga sa daný nedostatok nezopakoval. Odsúdená bola, po premiestnení, vyňatá z evidencie odsúdených zaraditeľných do práce v dôsledku nedostatku pre ňu vhodných pracovných príležitostí. Od 20.08.2020 je zaradená do „Špecializovaného resocializačného a výchovno-vzdelávacieho programu pre rizikové skupiny zo segregovaných komunít.“ Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody disciplinárne odmenená nebola, disciplinárne potrestaná bola päťkrát. Odsúdená k spáchanej trestnej činnosti prezentuje nekritický postoj, ako aj k svojej osobe a k svojmu správaniu. Resocializačná prognóza u odsúdenej sa javí ako nepriaznivá, riziko sociálneho zlyhania je vysoké. Ústav záverom skonštatoval, že odsúdená nepreukazuje splnenie podmienok na podmienkové prepustenie a neodporúča ju podmienkovo prepustiť.

Z obsahu ostatných správ a pripojených spisov bolo zrejmé, že odsúdená bola už v minulosti 8-krát súdne trestaná, za rôzne trestné činy, vo väčšine prípadov za majetkovú trestnú činnosť (trestné činy krádeže, lúpež). V prípade troch odsúdení bol odsúdenej uložený podmienkový trest, pričom v dvoch prípadoch sa ňu hľadí akoby nebola odsúdená, v jednom prípade jej bol podmienkový trest premenený na nepodmienkový. Súd odsúdenej dvakrát uložil trest nepodmienkový, v jednom prípade upustil od ďalšieho trestu a v jednom prípade upustil od uloženia súhrnného trestu. Z výpisu CESDAP súd zistil, že odsúdená sa dopustila jedného priestupku v doprave, kedy ako cyklista bola podrobená dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu, s pozitívnym výsledkom.

Zástupkyňa ÚVTOS Nitra - Chrenová uviedla, že od vypracovania hodnotenia prišlo k jednej zmene, nakoľko odsúdená sa dňa 25.11.2020 dopustila disciplinárneho potrestania (neužívala lieky predpísaným spôsobom). V záverečnom návrhu zotrvala na záveroch hodnotenia.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra v záverečnom návrhu navrhla zamietnuť návrh na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to vzhľadom na vykonané dokazovanie, negatívne hodnotenie odsúdenej, kriminálnu minulosť a doterajší spôsob jej života.

Obhajca odsúdenej sa v záverečnom návrhu pridržiaval návrhu odsúdenej, doplnil, že podľa hodnotenia ústavu, v ktorom sa nachádza od 16.06.2020, došlo u odsúdenej k určitej náprave v tom zmysle, že táto dodržiava poriadok, čistotu. K disciplinárnym trestom uviedol, že to boli tresty uložené ešte v ÚVTOS Levoča a boli z roku 2019. Tým chcel poukázať, že k nejakej náprave došlo, i keď odsúdená nebola zaradená do pracovného procesu, avšak tu poukázal na jej zlý zdravotný stav, neschopnosť písať a čítať, a tým pádom bolo pre takúto osobu ťažké nájsť vhodnú prácu. Zároveň poukázal na skutočnosť, že druh odsúdenej je v nemocnici v Ružomberku, liečený je na tumor a predložil o tom aj lekárske správy. S poukazom na uvedené skutočnosti vyslovil záver, že odsúdená spĺňa podmienky na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdená na verejnom zasadnutí zotrvala na podanom návrhu na podmienkové prepustenie, mala výhrady voči hodnoteniu ÚVTOS Nitra - Chrenová, ktoré bolo podľa jej názoru nespravodlivé, nevedela, že ju vyradia z práce, bola hospitalizovaná v ÚVTOS Trenčín, výkon trestu nevláda a potrebuje ju rodina, je na tom psychicky zle. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody má zabezpečené bývanie u druhu na adrese O., B.Á. X. Poukázal na to, že vo výkone trestu si plnila povinnosti, dokonca ju aj chválili. Odsúdená uviedla, že bola nespravodlivo potrestaná, mala aj dve pochvaly, ktoré jej nezapísali. Po prepustení z výkonu trestu by sa chcela zamestnať, naposledy pracovala ako krajčírka, keď mala 16

rokov, a to po dobu šiestich mesiacov, odvtedy nepracovala, žila len z podpory. V záverečnom návrhu prosila o prepustenie, o ďalšiu šancu, uviedla, že sa chce starať o muža a deti.

Podľa § 415 odsek 1 Trestného poriadku o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienčné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 odsek 1 písmeno b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Na základe uvedených zákonných ustanovení a zisteného skutkového stavu, súd dospel k záveru, že odsúdená dňa 26.06.2020 splnila formálnu podmienku na jej podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko vykonala dve tretiny z celkovej výmery uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody, avšak absolútne nespĺnila materiálne podmienky podmienčného prepustenia.

Súčasťou materiálnych podmienok pre rozhodovanie súdu o podmienčnom prepustení je preukázanie, že odsúdená plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázala polepšenie, za súčasného preukázania, že sa od odsúdenej môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdenej, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienčné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatelkinho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdená, po podmienčnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelkinej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jej nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdenej z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdenej a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdenej vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdenej, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdená vo výkone trestu dosiahla taký stupeň nápravy, že sa už zbavila práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ju viedli ku spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jej rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Dôvod nesplnenia materiálnej podmienky u odsúdenej videl nielen v zlej prognóze na zaradenie odsúdenej do občianskeho života po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, čo vyplynulo z hodnotenia z ústavu na výkon trestu odňatia slobody, ale aj v doterajších odsúdeniach. Súd poukázal na to, že správanie odsúdenej vo výkone trestu odňatia slobody už od začiatku nebolo na požadovanej úrovni, odsúdená nebola počas výkonu trestu nikdy disciplinárne odmenená, za to disciplinárne potrestaná bola päťkrát, naposledy spáchala disciplinárne previnenie deň pred konaním verejného zasadnutia súdu, ktoré by sa odzrkadlilo ako ďalšie disciplinárne potrestanie, preto nemohlo byť pravdou tvrdenie obhajcu, že odsúdená sa už polepšila. V hodnotení na odsúdenú sa riaditeľka ústavu vyjadrila aj k aktuálnej resocializačnej prognóze odsúdenej. Uviedla, že s prihliadnutím na nekritický postoj odsúdenej k spáchanej trestnej činnosti, pre odsúdenia za závažnú trestnú činnosť (zločin lúpeže), pre dlhodobú nezamestnanosť a pre vážne finančné problémy odsúdenej pred výkonom trestu, ako aj pre emocionálnu nestabilitu a nedostatočné vzdelanie, je riziko sociálneho zlyhania u odsúdenej vysoké a resocializačná prognóza sa javí ako nepriaznivá.

Súd preto vyhodnotil, že odsúdená nespĺnila zákonné podmienky pre podmienčné prepustenie z materiálneho hľadiska, jednak z dôvodu, že svojím správaním v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody nepreukázala vôbec žiadne polepšenie, a taktiež pre jej sklon k páchaniu trestných činov,

pre vážne finančné problémy pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, minimálne pracovné skúsenosti (počas doterajšieho života pracovala len šesť mesiacov) a pre nedostatočné vzdelanie, preto tu pre spoločnosť existuje v prípade jej podmieneného prepustenia vysoké riziko recidívy (ide o osobu v minulosti osemkrát súdne trestanú, štyrikrát za krádeže), pre ktoré nemožno dôvodne očakávať, že odsúdená v budúcnosti povedie riadny život tak, ako to predpokladá ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona. Súd uzavrel, že ani jeden z doterajších trestov, nemal u odsúdenej dostatočný preventívny a výchovný účinok. Odsúdenú možno hodnotiť ako špeciálnu recidivistku s bohatou kriminálnou minulosťou, ktorej boli súdom ukladané rôzne tresty, avšak výkon týchto trestov nezaručil, že by sa odsúdená v budúcnosti trestnej činnosti nedopustila, práve naopak. Z uvedeného dôvodu neexistovala záruka, že odsúdená po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život. Okrem toho pri viacnásobných recidivistoch, ktorí sa opakovane dostávajú do rozporu so zákonom páchaním druhovo totožnej trestnej činnosti, ich osobnostné narušenie poskytuje iba slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili. Formálne deklarovanie odsúdenej, že po prepustení z výkonu trestu bude viesť usporiadaný život a výkon tohto trestu bol pre ňu dostatočným ponaučením, bolo utopické a pre súd nebolo dostatočnou zárukou na jej podmienené prepustenie. Následky páchania trestnej činnosti v podobe odlúčenia od rodiny a nemožnosti osobnej starostlivosti o rodinu, resp. o druhu, ktorý je chorý (pozn. druh odsúdenej je podľa predložených lekárskeho správ chorý dlhodobo), si odsúdená mala uvedomiť v čase, keď sa dopúšťala trestnej činnosti. Podľa názoru súdu z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mala odsúdená dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak ich nevyužila, mohla a mala vyvíjať aktivity k tomu, aby sa zamestnala, zaradila sa do sociálneho prostredia a viac nekradla, resp. nepáchala inú trestnú činnosť.

Z vyššie rozvádzaného bolo na mieste u odsúdenej zachovať ďalší prevýchovný a resocializačný proces v podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody, pretože iba vykonaním celého uloženého trestu bude u odsúdenej dosiahnutý účel trestu a zabezpečená u nej, čo najefektívnejšia náprava.

Z dôvodu nesplnenia materiálnych podmienok súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia a návrh odsúdenej na jej podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia, prostredníctvom Okresného súdu Nitra, na Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva vzdal.